
Juni 2013

Att införliva en delvis ny miljölagstiftning – IED i Sverige

EUs industriemissionsdirektiv (2010/75/EU) ("IED") trädde i kraft den 7 januari 2011 och skulle ha varit implementerat i medlemsstaternas rättsordningar senast den 7 januari 2013. Förändringar i miljöbalken genomfördes innan införlivandetiden löpt ut, medan de sex nya förordningarna offentliggjordes den 8 maj och träder i kraft den 18 juni 2013. Nedan anges en kort beskrivning av innebörden av IED och några av de förändringar som direktivet har föranlett på det svenska rättsområdet; förändringar som berör ca 1100 anläggningar i Sverige.

Innebörden av IED

IED ersatte sju tidigare direktiv, nämligen IPPC-direktivet (2008/1/EG), direktivet för stora förbränningsanläggningar (2001/80/EG), direktivet för avfallsförbränning (2000/76/EG), direktivet om organiska lösningsmedel (1999/13/EG) samt tre direktiv för tillverkning av titandioxid (vilket inte tillverkas i Sverige).

De främsta nyheterna med IED är att det införs ett koncept med bindande BAT-slutsatser samt ett krav på statusrapportering för industriutsläppsanläggningar. De bindande BAT-slutsatserna, så kallade BAT-AEL ("Best Available Technique – Associated Emission Levels"), är slutsatser med utsläppsvärden angivna i intervall som gäller som gränsvärde. Intervallet är fastställt utifrån bästa tillgängliga teknik, upp till den högsta tillåtna gränsen inom EU vid normal drift. BAT-slutsatser utan utsläppsvärden är mer generella och används endast som referenser vid fastställande av tillståndsvillkor. Industriutsläppsanläggningar ska följa båda typer av BAT-slutsatser senast fyra år efter EUs offentliggörande av slutsatserna, men i egenskap av referens börjar de gälla direkt. Slutsatserna omfattar antingen huvudverksamheter (huvudslutsatser) eller sidoverksamheter (sidoslutsatser) och anges i branschspecifika BAT-referensdokument ("BREF"). BREFarna bör uppdateras vart åttonde år. I den mån nya BAT-slutsatser inte har fastställts av kommissionen ska BAT-referensdokument som gällde under IPPC, d.v.s. sedan tidigare, tillämpas som referens. Hittills har EU fastställt nya BAT-slutsatser för järn och stål, tillverkning av glas (inklusive glasfiber och mineralull), garvning av hudar och skinn samt cement, kalk och magnesiumoxid.

Juni 2013
**Att införliva
en delvis ny
miljölagstiftning –
IED i Sverige**

Vad gäller kravet på statusrapportering är syftet att kontrollera föroreningar i mark och grundvatten. Verksamhetsutövaren för industriutsläppsanläggningar ska upprätta en statusrapport senast i samband med ansökan om tillstånd eller när en tillståndspliktig verksamhet omfattas av huvudslutsatser för första gången och det inte redan finns en upprättad statusrapport. Statusrapporteringen påverkar bedömningen av ansvaret för avhjälpande av föroreningar vid nedläggning av IED-anläggningar.

Förändringar för svenskt vidkommande

Sverige valde att implementera IED genom ett antal ändringar i miljöbalken samt sex nya förordningar. Syftet är att skapa ett mera övergripande regelverk som inte behöver innebära omfattande omprövning av befintliga tillstånd. Som nämnts träder förordningarna i kraft den 18 juni 2013. BAT-slutsatserna, som i Sverige kallas för slutsatser om bästa tillgängliga teknik, görs rättsligt bindande genom att de införs som generella föreskrifter i förordningarna. Det bör dock observeras att IEDs användande av begreppet bästa tillgängliga teknik inte per definition kan jämföras med miljöbalkens krav på bästa möjliga teknik. IED är ett minimidirektiv där medlemsstaterna har rätt att föreskriva strängare villkor, varför miljöbalkens krav kan vara mera långtgående och omfattande.

För att kunna uppfylla IEDs krav på att status inom ett verksamhetsområde ska återställas sedan verksamheten avslutas har det införts striktare regler avseende betydande föroreningar. Från att ha varit begränsade till återställande i skällig omfattning åläggs nu verksamhetsutövare att vid nedläggning av en verksamhet återställa platsen till det skick som framgår av statusrapporten, i den mån det är tekniskt möjligt. Det bör observeras att kravet ställs mot den senaste verksamhetsutövaren för en verksamhet där det en gång har upprättats en statusrapport. Kravet gäller även om verksamheten inte längre omfattas av IED, d.v.s. inte klassas som en industriutsläppsanläggning. Vidare ska det nämnas att IED och miljöbalkens regler om efterbehandling kan vara tillämpliga parallellt, eftersom olika regler kan gälla för olika delar av verksamheten eller anläggningsområdet. Vidare ökar fokus på anpassningsåtgärder och tillämpning av försiktighetsmått i tillståndsprcessen i syfte att förhindra eller begränsa skador på hälsa och miljö.

De nya förordningarna har en liknande ämnesindelning som direktiven som gått upp i IED och som kapitelindelningen i IED. Förordningarna är:

- Industriutsläppsförordningen (SFS 2013:250)
- Miljöprövningsförordningen (SFS 2013:251)
- Förordningen om stora förbränningsanläggningar (SFS 2013:252)
- Förordningen om förbränning av avfall (SFS 2013:253)
- Förordningen om användande av organiska lösningsmedel (SFS 2013:254)
- Förordningen om produktion av titandioxid (SFS 2013:255)

Juni 2013**Att införliva
en delvis ny
miljölagstiftning –
IED i Sverige**

Slutsatser om bästa tillgängliga teknik antas av Naturvårdverket eller Statens jordbruksverk sedan de har offentliggjorts inom EU. Slutsatserna införs i 2 kap. industriutsläppsförordningen och paragraferna kommer att fyllas på efterhand som fler BAT-slutsatser offentliggörs. BAT-slutsatserna kan även komma att användas som utgångspunkt vid andra tillståndsprövningar som ställer krav på bästa möjliga teknik enligt miljöbalken. Även kraven för statusrapporteringen återfinns i industriutsläppsförordningen och det införs krav på periodiska kontroller där verksamhetsutövaren ska kontrollera grundvatten och mark inom fyra år från det att huvudslutsatserna har offentliggjorts. Därefter sker kontroller vart femte respektive vart tionde år.

Delar av bilagan till FMH-förordningen (SFS 1998:899), såsom verksamhetskoder och anmälnings- och tillståndsplikt, har flyttats över till 2 kap. miljöprövningsförordningen. Vid överföringen har vissa förändringar skett avseende volymer och verksamhetstyper under de olika koderna. Miljöprövningsförordningen innebär även en förenkling av ändringsförfarandet av tillstånd då det räcker med en anmälan till tillsynsmyndigheten för ändringar som inte strider mot gällande villkor. FMH-förordningen kommer fortfarande reglera en del anmälningspliktiga verksamheter och dess förutsättningar samt tillståndsplikt för verksamheter som använder farliga ämnen. Vidare omfattas två nya verksamheter av IED, nämligen behandling av träskyddsmedel och tillverkning av träskivor.

Genom förordningarna skärps utsläppskraven för stora förbränningsanläggningar i fjärrvärmeanläggningar, kraftverk, kraftvärmeverk samt för avfallsförbränning avseende utsläpp av kväveoxider, svaveloxider och stoft från samförbränningsanläggningar. Reglerna om flyktiga organiska ämnen, VOC, är i stort oförändrade.

Vad bör jag göra som verksamhetsutövare?

Verksamhetsutövare som bedriver miljöfarlig verksamhet måste skaffa sig kunskap angående den påverkan som IED och de nya reglerna kan komma att få på den dagliga verksamheten. Den inledande frågan är därför om den egna verksamheten bedrivs vid en industriutsläppsanläggning och/eller om den egna verksamheten påverkas av de till viss del reviderade verksamhetskoderna? I så fall måste övergångsbestämmelserna beaktas, för att säkerställa att de nya reglerna efterlevs på ett korrekt sätt och vid rätt tidpunkt. Detta gäller särskilt i förhållande till kravet på statusrapportering. Som verksamhetsutövare bör det även finnas kunskap om vilka BAT-slutsatser som reglerar verksamheten eller som kan bli rådgivande. Dessa kan vara flera till antalet. Såväl industrispecifika slutsatser (vertikala) som mer generella slutsatser (horisontella) kan vara parallellt tillämpliga och BAT-slutsatserna avser antingen huvud- eller sidoverksamhet.

Juni 2013

**Att införliva
en delvis ny
miljölagstiftning –
IED i Sverige**

Kontakta Delphis miljörettsgrupp för att säkerställa vilka förändringar din verksamhet träffas av.

Erica Nobel,
Partner / Advokat

Theresa Hamburger,
Associate